

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра німецької філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

З.С. Кирине

202 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи міжкультурної комунікації

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Другий (магістерський)

(рівень вищої освіти)

03 Гуманітарні науки

(галузь знань)

035 Філологія

(спеціальність)

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно)

Перша - німецька

(спеціалізація)

Факультет іноземних мов

(назва факультету)

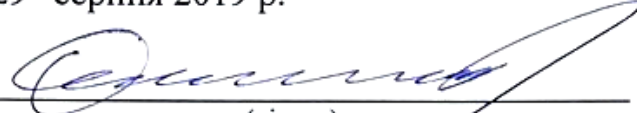
Івано-Франківськ
2019

Робоча програма «Основи міжкультурної комунікації» для студентів 6 курсу (денна та заочна форма навчання) за спеціальністю: 035 Філологія, спеціалізацією: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно). Перша – німецьк. "29" серпня, 2019 року. – 17 с.

Розробник: кандидат філологічних наук, доцент Остапович О.Я.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від "29" серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Остапович О. Я.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
"29" серпня 2019 р.

Схвалено методичною комісією факультету.

Протокол № 1 від "2" вересня 2019 р.

Голова (Угринюк Р.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
	Спеціальність: 035 Філологія		
Модулів – 1	Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно) Перша - німецька	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферування наукової статті з проблематики курсу; складання тестових завдань		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год
		Самостійна робота	
		40 год.	64 год.
		Індивідуальні завдання:	
		20 год.	20 год.
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 : 2

для заочної форми навчання – 1 : 8

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна Основи міжкультурної комунікації знайомить студентів із проблематикою позамовного, фонового змісту мовної комунікації, основними концепціями та теоріями, які аналізують комунікативні труднощі, зумовлені культурними та ментальними відмінностями між комунікантами. Курс підсумовує базові теоретичні знання з історії мови, лексикології, прагмалінгвістики, трансляторики, лінгвістики тексту, когнітивної лінгвістики, мовної дидактики, зарубіжної літератури, психології, філософії та надає їм практичного комунікативного спрямування.

Завданням курсу є формування, попри суто мовну та лінгвокраїнознавчу, інтегральної культурно-комунікативної компетентності майбутніх викладачів двох іноземних мов та перекладачів. Ця мета досягається через аналіз базової культурно-кумулятивної та культурно-дискурсивної функції мови та базових понять фонових знань, культурного компонента семантики, національної мовної картини світу, культурних пресупозицій та етностереотипів, лексичних реалій, трансляторних лакун, мовних та культурних символів, алюзій вертикального контексту.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
Результатом вивчення дисципліни є формування професійних компетентностей – - Володіння читанням на мові, з якої здійснюється переклад на рівні 4 (другий найвищий рівень за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: адекватна операційна компетентність – здатність розуміти довгі та складні документальні, літературні тексти, оцінюючи особливості їхнього стилю. - Володіння письмовою мовою, якою здійснюється переклад, на рівні 5 (найвищий рівень за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: глобальна операційна компетенція – здатність легко писати чіткий, послідовний текст у певному стилі; здатність писати складні листи, доповіді й статті, представляючи проблему (предмет розгляду) за допомогою логічної структури, що допомагає адресатові виокремити та запам'ятати значущі пункти.	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних теоріях, напрямках і школах лінгвокультурологічного та комунікативного спрямування. Володіння методами аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. Забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами. Здатність характеризувати теоретичні та практичні аспекти з обраної спеціальності; Здатність розуміти складні документальні чи літературні тексти, оцінюючи особливості їхнього стилю; Володіння прийомами забезпечення якості перекладу

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Makroebene der interkulturellen Kommunikation

Тема 1. Interkulturelle Kommunikation als wissenschaftliche Disziplin. Der Begriff «Interkulturelle Kommunikation». Gegenstand und Aufgaben der Interkulturellen Kommunikationstheorie. Interkulturelle Kommunikationstheorie und verwandte Wissenschaften. Methodik der interkulturell kommunikativen Forschung. Grundbegriffe der Interkulturellen Kommunikation. Entwicklungsgeschichte und Vertreter der Interkulturellen Kommunikationstheorie

Тема 2. Das Problem des nationalen sprachlichen Weltbildes. Geschichte der Konzepte von Sprache und Kultur. Relativistische und kontinistische Sprachtheorien. Hypothese der sprachlichen Relativität. Hypothese der sprachlichen Additivität. Wechselbeziehungen zwischen dem begrifflichen und sprachlichen Weltbild.

Тема 3. Realienwörter als sprachliche Repräsentanten der Hintergrundkenntnisse. Der Begriff der Hintergrundkenntnisse in allgemeiner Linguistik, Pragmatik und Translаторik. Definition und Merkmale der Realien. Realien-Tatsachen und Realien-Wörter. Realienwörter und äquivalenzlose Lexik. Begrifflich - denotative und konnotative Hintergrundrealien. Klassifikation der Realienwörter. Übersetzung der Realienwörter

Тема 4. National-kulturelle Komponente der Semantik. Linguolandeskundliche und linguokulturelle Theorie des Wortes. Begriffliche und konnotative Seme. Linguokulturologische Analyse der lexikalischen Semantik. National-kulturelle Komponente der Semantik. Ihr gnoseologischer und ontologischer Status. Denotativer, signifikativer und konnotativer Bezug der national-kulturellen Komponente der Semantik. Ausdrucksebenen der der national-kulturellen Komponente der Semantik in der Bedeutungsstruktur der Phraseologismen.

Тема 5. Linguokulturelle Komponente der sprachlichen Kommunikation. Bedeutung der kulturell relevanten Aspekte im Sprechen und Verständnis. Falsche Freunde des Übersetzers und ihre Kulturspezifika. Symbole der mentalen Kultur und ihre Explizierung in Sprache und Rede. Ethnospezifische Stereotype und Klischees in sprachlicher Kommunikation.

Змістовий модуль II. Mikroebene der interkulturellen Kommunikation

Тема 1. Internationalisierung des Wortschatzes der europäischen Sprachen. Internationalisierung als sprachliche Universalie. Historische Faktoren der Internationalisierung. Globalisierung der Wirtschaft und ihre sprachlichen Folgen. Entwicklung vom Internet und ihre Widerspiegelung in der Sprache.

Тема 2. Gesellschaftlicher Fortschritt und seine Widerspiegelung in der Sprache. Geschichte der Nation im ethnospezifischen Wortschatz. Kulturgeschichtliche Wechselhaftigkeit der Sprache und Rede. Altgermanische Kulturschätze in gegenwärtigen germanischen Sprachen und Epoche des feudalen Mittelalters im germanischen Wortschatz. Onymische Lexik als Quelle der kulturgeschichtlichen Information. Das Wesen der Neologie. Ihre historischen und sozialen Faktoren. Neologismen als Entlehnungen, Neubildungen und Derivate. Modewörter und Wörter des Jahres als Merkmale der historischen Epoche.

Тема 3. Vertikaler Kontext als historisch-philologischer Aspekt des Textes. Wichtigkeit des kulturhistorischen Hintergrundwissens für das Verstehen und Übersetzen des fremdsprachigen Textes. Literarischer Titel als komplexe Quelle der kulturbezogenen Information. Der Begriff des vertikalen Kontextes. Seine Komponenten und pragmatisches Potential. Komplexe kulturelle Konnotation des Textes als des Ganzen. Übersetzung der idiomatischen Wendungen in literarischen Texten und ihre Kulturrelevanz.

Тема 4. Nationale Sprachvarietäten. Deutsch als plurizentrische Sprache
1. Theorie der nationalen Sprachvarietäten. Der Begriff der national-staatlichen Varietät der Standardsprache. National-staatliche Varietät der Standardsprache und regionale Varianten, Dialekte und Mundarten. Besonderheiten des Österreichischen Deutsch und des Schweizer Deutsch auf phonologischer, orthographischer, morphologischer, syntaktischer und lexikalischer Ebene.

Тема 5. Paralinguistische, orthographische, translatorische und lexikographische Aspekte der interkulturellen Kommunikation. Kulturspezifika der Gesten und ihres sprachlichen Ausdrucks. Graphische Bezeichnungen und Abkürzungen als Träger der Kulturspezifika. Linguolandeskundliche und linguokulturelle Aspekte der mündlichen Synchronübersetzung. Linguolandeskundliche und linguokulturelle Wörterbücher als angewandtes Problem.

4. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин

Назви змістових модулів і тем	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль I. Makroebene der interkulturellen Kommunikation												
Тема 1. Interkulturelle Kommunikation als wissenschaftliche Disziplin		2	1	-				1		-		
Тема 2. Das Problem des nationalen sprachlichen Weltbildes.		2	1	-	4			1		-	4	
Тема 3. Realienwörter als sprachliche Repräsentanten der Hintergrundkenntnisse		2	1	-				1	0,25	-		
Тема 4. National-kulturelle Komponente der Semantik		2	1	-	4			1	0,25	-	4	
Тема 5. Linguokulturelle Komponente der sprachlichen Kommunikation		2	1	-	4			1	0,25	-	4	
<i>Разом за змістовим модулем I</i>	27	10	5	0	12		15,75	5	0,75	0	12	
Змістовий модуль II. Mikroebene der interkulturellen Kommunikation												
Тема 1. Internationalisierung des Wortschatzes der		2	1	-		8		0,25	0,25	-		12

europäischen Sprachen												
Тема 2. Gesellschaftlicher Fortschritt und seine Widerspiegelung in der Sprache Geschichte der Nation im ethnospezifischen Wortschatz		2	1			8		0,25	0,25	-		12
Тема 3. Vertikaler Kontext als historisch-philologischer Aspekt des Textes		2	1	-	4	8		0,25	0,25	-	4	12
Тема 4. Nationale Sprachvarietäten		2	1	-		8			0,25	-		14
Тема 5. Paralinguistische, orthographische, translatorische und lexikographische Aspekte der interkulturellen Kommunikation		2	1		4	8		0,25	0,25		4	12
<i>Разом за змістовим модулем II</i>	63	10	5	0	8	40	74,25	1	1,25	0	8	62
Усього годин	90	20	10	0	20	40	90	6	2	0	20	62

5. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Interkulturelle Kommunikation als wissenschaftliche Disziplin	2	1
2	Das Problem des nationalen sprachlichen Weltbildes.	2	1
3	Realienwörter als sprachliche Repräsentanten der Hintergrund-kenntnisse	2	1
4	National-kulturelle Komponente der Semantik	2	1
5	Linguokulturelle Komponente der sprachlichen Kommunikation	2	1
6	Internationalisierung des Wortschatzes der europäischen Sprachen	2	0,25
7	Gesellschaftlicher Fortschritt und seine Widerspiegelung in der Sprache Geschichte der Nation im ethnospezifischen Wortschatz	2	0,25

8	Vertikaler Kontext als historisch-philologischer Aspekt des Textes	2	0,25
9	Nationale Sprachvarietäten	2	
10	Paralinguistische, orthographische, translatorische und lexikographische Aspekte der interkulturellen Kommunikation	2	0,25
Разом		20	6

6. Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Interkulturelle Kommunikation und das nationale sprachliche Weltbild	2	-
2	Realienwörter und national-kulturelle Komponente der Semantik	2	0,5
3	Linguokulturelle Komponente der sprachlichen Kommunikation	2	0,5
4	Internationalisierung, Neologisierung und Historisierung des Wortschatzes der europäischen Sprachen	2	0,5
5	Interkulturelle Kommunikation und Textlinguistik, linguistische Variantologie, Translatorik, Paralinguistik, Orthographie und Lexikographie	2	0,5
Разом		10	2

7. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Internationalisierung des Wortschatzes der europäischen Sprachen. Internationalisierung als sprachliche Universalie. Historische Faktoren der Internationalisierung. Globalisierung der Wirtschaft und ihre sprachlichen Folgen. Entwicklung vom Internet und ihre Widerspiegelung in der Sprache.	8	12
2	Gesellschaftlicher Fortschritt und seine Widerspiegelung in der Sprache Geschichte der Nation im ethnospezifischen Wortschatz. Kulturgeschichtliche Wechselhaftigkeit der Sprache und Rede. Altgermanische Kulturschätze in gegenwärtigen germanischen Sprachen und Epoche des feudalen Mittelalters im germanischen Wortschatz. Onymische Lexik als Quelle der kulturgeschichtlichen Information. Das Wesen der Neologie. Ihre historischen und sozialen Faktoren. Neologismen als Entlehnungen, Neubildungen und Derivate. Modewörter und Wörter des Jahres als Merkmale der historischen Epoche.	8	12
3	Vertikaler Kontext als historisch-philologischer Aspekt des Textes. Wichtigkeit des kulturhistorischen Hintergrundwissens für das Verstehen und Übersetzen	8	12

	des fremdsprachigen Textes. Literarischer Titel als komplexe Quelle der Kulturbezogenen Information. Der Begriff des vertikalen Kontextes. Seine Komponenten und pragmatisches Potential. Komplexe kulturelle Konnotation des Textes als des Ganzen. Übersetzung der idiomatischen Wendungen in literarischen Texten und ihre Kulturrelevanz		
4	Nationale Sprachvarietäten. Deutsch als plurizentrische Sprache. Theorie der nationalen Sprachvarietäten. Der Begriff der national-staatlichen Varietät der Standardsprache. National-staatliche Varietät der Standardsprache und regionale Varianten, Dialekte und Mundarten. Besonderheiten des Österreichischen Deutsch und des Schweizer Deutsch auf phonologischer, orthographischer, morphologischer, syntaktischer und lexikalischer Ebene.	8	14
5	Paralinguistische, orthographische, translatorische und lexikographische Aspekte der interkulturellen Kommunikation. Kulturspezifika der Gesten und ihres sprachlichen Ausdrucks. Graphische Bezeichnungen und Abkürzungen als Träger der Kulturspezifika. Linguolandeskundliche und linguokulturelle Aspekte der mündlichen Synchronübersetzung. Linguolandeskundliche und linguokulturelle Wörterbücher als angewandtes Problem.	8	12
Разом		40	62

8. Індивідуальні завдання

1. Реферування наукових статей за темами:

- Гіпотеза Сепіра-Уорфа
- Understanding Cultures through their Key Words.
- Національно-культурний аспект інтеркомунікації.
- Національно-культурна специфіка немовленнєвої поведінки.
- Interkulturelle Verständigung und Fremdsprachenunterricht.

Джерела - Новое в лингвистике, Иностранные языки в школе, Национально-культурная специфика речевого поведения, Deutsch als Fremdsprache.

2. Написання рефератів на визначену тематику курсу.

9. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод.
2. Репродуктивний метод.
3. Метод проблемного викладення матеріалу.

10. Методи контролю

1. Поточний контроль – дискусія з окреслених питань в рамках семінарських занять, перевірка виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.
2. Поточний контроль – перевірка знань студентів засобом написання контрольних робіт з вивчених змістових модулів.
3. Підсумковий контроль – залік (у формі усної співбесіди за темами курсу).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Система оцінювання знань з теоретичних курсів

Форма контролю – залік

Контроль	Аудиторна Робота Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	Всього	Залік	Підсумкова оцінка
Ваговий коефіцієнт	5	5			

Максимальна к-ть балів	25	25	50	50	100
	„5” - 25 „4” - 20 „3” - 15 „2” - 10	„5” - 25 „4” - 20 „3” - 15 „2” - 10			

12. ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА (ЗРАЗОК)
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "Основи міжкультурної комунікації"
 для студентів спеціальності 035 Філологія, спеціалізації:
 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно)

Варіант 3.

Kommentieren und erklären Sie folgende sprachliche Beispiele:

1. *Alter Hase vs стріляний горобець*

Kommentieren und erklären Sie folgende Fakten, Aussagen und Begriffe:

2. „Hätten Newton und Aristoteles nicht eine SAE-Sprache, sondern amerikanisch-indianische Hopi-Sprache gesprochen, wäre die europäische Weltansicht völlig anders – nur 2 Zeitformen der Verben bei Hopi (keine 3 Dimensionen: Vergangenheit-Gegenwart-Zukunft), Fehlen der Abstrakta und „Verbsubstantive“ (wo die Naturerscheinungen keine Substantive, sondern Verben sind) diktieren ein ganz anderes Bild des Universums“ (Bendgamen Lee Whorf).

3. „Wir denken schon längst wie Kopernikus, sprechen aber nach wie vor wie Ptolemäus“ (H. Gipper)

4. „Die Sternbilder wie der große Bär oder Wagen existieren nicht in der Natur, sondern werden von der sprachlichen Weltansicht des Volkes geschaffen“

(Leo Weißgerber).

5. „Die Wüstennomaden haben viel mehr Wörter für braune Sandfarbe als andere Sprachen, sowie Nutka - Eskimos – für weiße Schneefarbe – das beeinflusst ihre Sicht der Realität“ (A. Schaf).

1. Der Bundesrat ist

Das Österreichische Parlament

Das Deutsche Parlament

Das Deutsche und Schweizer Parlament

Das Deutsche Oberhaus und die Schweizer Regierung

2. Der Bundespräsident ist

Das Deutsche, Österreichische und Schweizer Staatsoberhaupt

Das Deutsche und Österreichische Staatsoberhaupt und der Schweizer Regierungschef

Der Deutsche, Österreichische und Schweizer Regierungschef

Das Deutsche Staatsoberhaupt, der Österreichische und Schweizer Regierungschef

3. Der „Berufsverbot“ bezieht sich auf
politische Verfolgungen in Nazi-Deutschland
Verfolgung nazistischer Kriegsverbrecher
Bekämpfung der Extremisten in der BRD
politische Verfolgungen in der DDR
4. Die Zeit der „Wende“ bezieht sich auf
den demokratischen Wandel in 80-90er Jahren
den 2. Weltkrieg
die Weimarer Republik
das „Tauwetter“ in 60er Jahren
5. Das Deutsche Eck befindet sich
zwischen Bayern und Österreich in den Alpen
am Zusammenfluss des Rheins und der Mosel bei Koblenz und zwischen Bayern und
Österreich in den Alpen
auf der Insel Rügen
zwischen Bodensee und Chiemsee
6. Das weiße Gold bedeutet im Deutschen
die Baumwolle
der Zucker
das Salz
das Meissner Porzellan
7. Die Abrakadabra ist für den Deutschen
böhmische Dörfer
spanische Städte
chinesische Namen
hebräische Lieder
8. Das Deutsche Wunder fällt zeitlich
in 30er Jahre nach dem 1. Weltkrieg
in 50er Jahre nach dem 2. Weltkrieg
in die Wiedervereinigung Deutschlands 1990
in die Hitlerzeiten 1933-1945
9. Das Finale der Fußballweltmeisterschaft 1954 heißt
das Wunder von Bern
das Wunder von Berlin
das Wunder von Wien
das Wunder von München
10. Die „Ampelkoalition“ ist ein Bündnis der Parteien
SPD, FDP und die Grünen
SPD, FDP und CDU
FDP, CDU und die Grünen
NPD, SPD und die Grünen
11. Die „Jamaika-Koalition ist ein Bündnis der Parteien
SPD, FDP und die Grünen
SPD, FDP und CDU
FDP, NPD und die Grünen
FDP, CDU und die Grünen

12. Das Dokument über die Denazifizierung hieß
der Nürnberger Schein
der Persil-Schein
der Potsdamer Schein
der Reichstags-Schein
13. Der Dienstwagen der Polizei heißt auf Deutsch
die grüne Minna
die schwarze Maria
das grüne Lieschen
das schwarze Lieschen
14. Die Deutschen verabschieden sich ohne Abschied
auf Englisch
auf Französisch
auf Holländisch
auf Polnisch
15. Die Militaristen und Friedensstifter heißen auf Deutsch

Tauben und Falken
Tauben und Habichte
Tauben und Adler
Tauben und Wölfe
16. Der „blaue Brief“ bedeutet
Entlassung von der Arbeit
Entlassung von der Arbeit und schlechte Leistungen in der Schule
schlechte Leistungen in der Schule
Entlassung von der Arbeit und Einberufung zum Wehrdienst
17. Eine Einflussperson im Schatten heißt
schwarzer Kardinal
grauer Priester
graue Eminenz
schwarze Eminenz
18. Der weiße Rabe ist im Deutschen
eine komische, merkwürdige Person
eine originelle, interessante, hervorragende Person
eine freche Person
eine provokant auffallende Person
19. Der Akademiker ist im Deutschen
das gültige Akademiemitglied
das korrespondierende Akademiemitglied
die Person mit der Hochschulausbildung
der Student einer Akademie
20. Die Intelligenz bedeutet im Deutschen
die geistige Führungsschicht der Gesellschaft
der Verstand, die Vernunft
die Erziehung, Höflichkeit

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Максимальна кількість балів-25

2. Час виконання 80 хв.

Відповіді на письмові запитання

Максимальна кількість балів-5

Кожне запитання - 1 бал

Відповіді на тестові запитання

Максимальна кількість балів-20

1 тестове запитання – 1 бал

13. Рекомендована література

Основна

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. - 2-е изд. - М.: Сов. энцикл., 1969. - 607 с.
2. Бацевич Ф. С. Основы комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич.. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. –К. : Довіра, 2007. – 205 с.
4. Брутян Г. А. (1968) Гипотеза Сепира-Уорфа. — Ереван: Луйс.
5. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Лингвострановедческая теория слова. - М.: Рус. яз., 1980. - 320 с.
6. Влахов С. , Флорин С. Непереваемое в переводе. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Высш. шк., 1986. - 416 с.
7. Гумбольдт В. фон. О различии строения человеческих языков и его влиянии на духовное развитие человечества // Избранные труды по языкознанию. - М., 1984. - С. 34 – 298
8. Домашнев А.И. Очерк современного немецкого языка в Австрии. – М.: Высш. школа, 1967. – 179 с.
9. Домашнев, А.И. Современный немецкий язык в его национальных вариантах. – Л.: Наука, 1983. – 231 с.
10. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Т.Р. Кияк, О.Д. Огуй, А.М. Науменко. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
11. Кривоносов А.Т. Философия языка / А.Т. Кривоносов. – М.: ИЦ «Азбуковник», 2012. – 788 с.
12. Левицкий В.В. Семасиология. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 508 с.
13. Мальцева Д. Г. Страноведение через фразеологизмы. - М., Высш. школа, 1991. - 173 с.
14. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
15. Розен Е. И. Немецкая лексика: история и современность. - М.: Высшая школа, 1991. - 96 с.
16. Ярцева Н. Г. Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: «Высшая школа», 1990.
17. Ammon U. Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz: Das Problem der nationalen Varietäten. — Berlin / New York: de Gruyter. — 1995. - 575 S.
18. Coseriu E. Geschichte der Sprachphilosophie. Von den Anfängen bis Rousseau. – Tübingen: Francke, 2003.
19. Die viersprachige Schweiz // Hrsg. von Hans Bickel u. Robert Schlapfer.- 2., neubearb. Aufl.- Aarau; Frankfurt a.M.; Salzburg:Sauerlander,2000.- 319 S.
20. Lakoff G., Johnson M. (1980) Metaphors we live by. – Chicago: Chicago University Press.
21. Muhr R. (hrsg.) Internationale Arbeiten zum österreichischen Deutsch und seinen nachbarsprachlichen Bezügen. — Wien: Verlag Holder-Pichler-Tempsky. - 1993— 133 S.

22. *Oguy O. D.* Lexikologie der deutschen Sprache / O. D. Oguy. – Winnytsya: Nowa Knyha, 2003. – 416 S.
23. *Riesel E.* Der Stil der deutschen Alltagsrede. — M.: Vyssaja skola, 1964. —315 S.
24. *Sapir E.* (1961) Die Sprache. — München: Max Hueber Verlag.
25. *Weisgerber L.* (1971) Die geschichtliche Kraft der deutschen Sprache. — Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwan.
26. *Whorf B. L.* (1956) Language, Thought and Reality. — Cambridge, Mass.: MIT; New York: J.Wiley; London: Chapman Hall.
27. *Whorf B. L.* (1997) Sprache – Denken – Wirklichkeit. Beiträge zur Metalinguistik und Sprachphilosophie. – Reinbeck bei Hamburg: Rowolt.
28. *Wierzbicka A.* (1996) Semantics, Primes and Universals. – Oxford, New York. – Oxford University Press.
29. *Wierzbicka A.* Understanding Cultures through their Key Words. – Oxford: - Oxford University Press., 1996.

Додаткова

1. *Блэк М.* (1960) Лингвистическая относительность: Теоретические воззрения Бэнджамена Ли Уорфа // Новое в лингвистике. — М. — Вып. 1. — С. 199 – 212.
2. *Зорівчак Р. П.* Фразеологічна одиниця як перекладознавча проблема: (на матеріалі перекладів творів Української літератури англійською мовою). - Львів: Вища шк., вид-во при Львів. ун-ті, 1983. - 175 с.
3. *Кубрякова Е. С.* Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 560 с.
4. *Леонтьев А. А.* Национальные особенности коммуникации как междисциплинарная проблема. Объем, задачи и методы этнопсихолингвистики // Национально-культурная специфика речевого поведения. - М., 1977. - С. 5 – 14.
5. *Потебня А. А.* Из лекций по теории словесности: басня, пословица, поговорка. - Харьков, 1930. - 119 с.
6. *Потебня А. А.* Мысль и язык. - К.: Синто, 1993. - 190 с.
7. *Райхштейн А. Д.* Национально-культурный аспект интеркоммуникации // Иностранные языки в школе. -1986. - № 5. - С. 10 –14.
8. *Серебренников Б. А.* (ред) (1988) Роль человеческого фактора в языке (язык и картина мира).— М.: Наука.
9. *Соколовская Ж. П.* «Картина мира» в значении слов. «Семантический фанатизм» или «Катехизис семантики»? - Симферополь: Таврия, 1993. - 231 с.
10. *Тарасов Е. Ф., Сорокин Ю. А.* Национально-культурная специфика неречевого поведения // Национально-культурная специфика речевого поведения. - М., 1977. - С. 14 – 38.
11. *Телия В. Н.* Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. - М.: Наука, 1986. - 143 с.
12. *Телия В. Н.* Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. - М.: Школа «Языки русской культуры», 1996. - 284 с.
13. *Clyne M.* Language and Society in the German-Speaking Countries. Cambridge [u.a.]: Cambridge Univ. Press. - 1984
14. *Clyne M.* Pluricentric Languages. — Berlin / New York.- 1992. - 652 P.
15. *Ebner J.* Wie sagt man in Österreich? Wörterbuch der österreichischen Besonderheiten. Duden-Taschenbücher. — Mannheim / Wien / Zürich: Dudenverlag Bibliographisches Institut, 1980. — 252 S.
16. *Fillmore Ch.* Scenes-and-frames-semantics // Zampolli A. (ed) Linguistic structures processing. – Amsterdam / New York: North Holland Publ. – 1977. - p. 55-81.
17. *Gipper H.* (1972) Gibt es ein sprachliches Relativitätsprinzip? Untersuchungen zur Sapir-Whorf Hypothese. — Frankfurt-am-Main: Fischer (Conditio humana).

18. *Hexelschneider E.* Interkulturelle Verständigung und Fremdsprachenunterricht // Deutsch als Fremdsprache.- 1986. - N 1. - S. 1-6.
19. *Kretschmer P.* Wortgeographie der hochdeutschen Umgangssprache. – Göttingen: Vandenhoeck. – 1969.
20. *Lötscher, Andreas.* Schweizerdeutsch: Geschichte, Dialekte, Gebrauch. – Frauenfeld; Stuttgart: Huber, 1983
21. *Meyer K.* Wie sagt man in der Schweiz? Wörterbuch der schweizerischen Besonderheiten. Duden-Taschenbücher. — Mannheim / Zürich: Dudenverlag, 1989. — 380 S.
22. *Nord C.* Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer Übersetzungsrelevanten Textanalyse. – Heidelberg: Groos, 1995. – 285 S.
23. *Österreichisches Wörterbuch.*— Wien: Verlag Jugend und Volk, Österreichischer Bundesverlag, 1990. — 501 S.
24. *Pollak W.* Was halten die Österreicher von ihrem Deutsch? Eine sprachpolitische und soziosemiotische Analyse der sprachlichen Identität der Österreicher. - Wien: ÖGS//ISSS, 1992. – 170 S.
25. *Rash F.* Die deutsche Sprache in der Schweiz. - Bern: Peter Lang, 2002. – 294 S.
26. *Rosch E.* Natural categories // Cognitive psychology. 1973. – № 4. – S. 328-350.
27. *Schaf A.* (1964) Sprache und Erkenntnis . — Wien / Frankfurt / Zürich: Europa Verlag.
28. *Stolze R.* Übersetzungstheorien. Eine Einführung. Verlag Tübingen: Narr Verlag, 5., überarb. und erweiterte Auflage, 2008. – 285 S.
29. *Werlen I.* (2002) Sprachliche Relativität. – Tübingen / Basel: Francke.
30. *Wiesinger P.* (hrsg.) Das österreichische Deutsch. — Wien / Köln / Graz, Böhlau Verlag. - 1988.